

Jaarrekening 2019

INHOUDSOPGAVE

Blz.

A	Bestuursverslag	1
B	Jaarrekening	
B1	Toelichting behorende tot de jaarrekening 2019	53
B2	Balans per 31 december 2019	62
B3	Staat van baten en lasten 2019	64
B4	Kasstroomoverzicht 2019	65
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	66
B6	Financiële instrumenten en niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	71
B7	Verbonden partijen	72
B8	Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van baten en lasten	73
C	Overige gegevens	
C1	Controleverklaring	
C2	Voorstel bestemming van het exploitatiesaldo	
C3	Gebeurtenissen na balansdatum	
D	Bijlagen	
D1	Gegevens over de rechtspersoon	

B1 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2019

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie betreft een stichting statutair gevestigd op de Hemdijk 2, 8601 XH Sneek en haar voornaamste taak is het verzorgen van voortgezet onderwijs in zuidwest Fryslân.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode gelijk aan het betreffende kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Overname Praktijkschool

In het kader van de fusie van praktijkschool De Diken (04FR) per 1 augustus 2019 is de Praktijkschool (26MG) van Stichting Odyssee overgedragen aan CVO. Er is sprake van een overname aangezien CVO de beschikkingsmacht heeft verkregen over het vermogen en de activiteiten van de Praktijkschool (26MG). Als gevolg hiervan zijn met ingang van 1 augustus 2019 de overgedragen balansposten in de jaarrekening van CVO verwerkt. Daarnaast tellen vanaf 1 augustus 2019 de baten en lasten mee van de de (voormalige) Praktijkschool (26MG) in de exploitatie van CVO. In de jaarrekening 2019 is dit zichtbaar in de balans ultimo 2019 en de exploitatie over 2019.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar.

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

In de balans, de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financiële verplichtingen.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Tevens is geen sprake van in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten, welke separaat van het basiscontract verwerkt dienen te worden.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Verstrekte leningen, debiteuren en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Geldmiddelen

Geldmiddelen bestaan uit kas- en banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. De geldmiddelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Crediteuren, langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Crediteuren, langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen rekening houdend met de restwaarde .

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van economische levensduur.

Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de paragraaf "bijzondere waardeverminderingen" in de grondslagen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Gebouwen : 10%
- Apparatuur : 10%
- Meubilair : 6,67%
- ICT Switches, routers en digiborden : 16,67%
- ICT Pc's : 20%
- ICT Laptops en servers : 33,33%
- ICT Overig : 25%

De materiële vaste activa waarvan de Stichting krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

De activa die volledig zijn afgeschreven, worden verwijderd uit de activastaat aangezien deze geen economische waarde meer vertegenwoordigen.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de overige baten of overige instellingslasten.

Buiten gebruik gestelde activa worden geactiveerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroomgenererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in

voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderversverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengst-waarde.

Financiële vaste activa

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (Gewijzigde) Regeling “Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs” (kenmerk: WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen op de Ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt. Volstaan wordt met de vermelding in de toelichting onder de “niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen”.

Liquide middelen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen.

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, die door het bestuur is aangebracht.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en

- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening groot onderhoud

Voor verwachte kosten betreffende periodiek onderhoud wordt een voorziening gevormd, gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor het jaar 2019 is gebruik gemaakt van de overgangsregeling.

Voorziening jubilea

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening Spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd voor personeelsleden die gedurende vier of meer schooljaren maximaal 60 klokuren hebben gespaard en dit in een aangesloten periode gaan opnemen. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening Persoonlijk Budget (spaardeel)

In de CAO VO is bepaald dat iedere werknemer jaarlijks de beschikking krijgt over een keuzebudget van 50 uren bij een volledig dienstverband. Bij overige dienstverbanden geldt naar rato van de betrekkingssomvang. Eén van de keuzes is om dit te sparen voor maximaal 4 jaren. Voor deze keuze is een voorziening getroffen om de eventuele vervanging uit te betalen. De kosten zijn voorzien op 100% van het gespaarde budget.

Voorziening mobiliteit

De voorziening heeft betrekking op de getroffen regelingen met medewerkers vanuit de mobiliteitsregeling 2016-2017 en / of de mobiliteitsregeling 2017-2018. De waardering van de voorziening wordt bepaald op basis van individuele afspraken die met de betreffende medewerkers zijn gemaakt.

Voorziening WW-uitkeringen

Sinds de afschaffing van het Participatiefonds per 1 januari 2007 zijn scholen deels eigen risicodragers voor wachtgelduitgaven. Van de wachtgelduitgaven wordt 75% verevend tussen de scholen; dit deel wordt begroot en verrekend in de exploitatie. Voor de overige 25% dragen scholen volledig eigen risico. De waardering van de voorziening wordt bepaald op basis van de individuele situatie per medewerker en correspondentie met het UWV.

Voorziening WGA

De voorziening heeft betrekking op de ingestroomde werknemers van CVO in de WGA. De uitkeringskosten hiervan worden doorbelast vanuit het UWV aan CVO. De verwachte uitkeringskosten zijn opgenomen in de voorziening.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de nominale waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid, voorzover deze na 31 december 2019 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het resultaat wordt, met inachtneming van de waarderingsgrondslagen zoals opgenomen in RJ 660 (Onderwijsinstellingen), het baten- en lastenstelsel gehanteerd. De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de lumpsum bekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van specifieke doelbekostigingen, waaronder tweede en derde geldstromen, worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra zij zijn ontvangen of zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Bijdragen ter compensatie van door de stichting gemaakte lasten worden systematisch als baten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de lasten worden verantwoord, indien deze bijdragen betrekking hebben op het specifieke doel.

Overige baten

De post 'Overige baten' omvat onder andere de baten uit hoofde van de verhuur van accommodaties, ontvangsten uit hoofde van ouderbijdragen en de baten ingevolge de detachering van medewerkers. Baten worden genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Vooruit ontvangen baten worden als overlopende passiva in de balans opgenomen.

Personeelsbeloningen

Onder personeelslasten zijn begrepen de in het boekjaar verschuldigde salarissen, sociale lasten, pensioenpremies, inleenkrachten en overige personeelskosten, verminderd met de ontvangen uitkeringen van sociale fondsen.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die te kwalificeren is als een toegezegde pensioenregeling. De stichting is aangesloten bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Het ABP is het bedrijfstakpensioenfonds voor overheidswerkgevers, waaronder onderwijsinstellingen. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. De dekkingsgraad van het ABP per 31 december 2019 bedraagt 97,8%.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de stichting de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de stichting zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Financiële leases

Als de stichting optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waardes worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete

rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.’

De grondslagen voor de vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de stichting eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object.

De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. De totale leaseverplichting vanuit operational lease wordt onder het hoofd “Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen” toegelicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd van het financiële instrument, vermeerderd met krediet- en liquiditeitopslagen.

Balans per 31 december 2019
(Na verwerking voorstel resultaat bestemming)

1	ACTIVA	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
	Vaste activa				
1.2	Materiële vaste activa				
1.2.1	Gebouwen	870.289		991.238	
1.2.2	Inventaris en apparatuur	<u>3.704.193</u>		<u>3.489.050</u>	
			4.574.482		4.480.288
1.3	Financiële vaste activa				
1.3.7	Langlopende vorderingen	<u>3.400</u>		<u>6.700</u>	
			3.400		6.700
	Totaal vaste activa		<u>4.577.882</u>		<u>4.486.988</u>
	Vlottende activa				
1.5	Vorderingen				
1.5.1	Debiteuren	210.572		395.536	
1.5.7	Overige vorderingen	425.381		102.666	
1.5.8	Overlopende activa	<u>258.605</u>		<u>262.623</u>	
	Totaal vorderingen		894.557		760.825
1.7	Liquide middelen		12.692.201		12.578.450
	Totaal vlottende activa		<u>13.586.758</u>		<u>13.339.275</u>
	TOTAAL ACTIVA		<u>18.164.640</u>		<u>17.826.263</u>

2	PASSIVA	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
2.1	Eigen Vermogen				
2.1.1	Algemene reserve	2.256.556		2.306.556	
2.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	4.546.421		4.141.632	
2.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	<u>226.057</u>		<u>226.057</u>	
			7.029.034		6.674.245
2.2	Voorzieningen				
2.2.1.1	Spaarverlof	457.310		486.556	
2.2.1.2	Jubilea	297.259		302.563	
2.2.1.3	Persoonlijk Budget (spaardeel)	1.368.044		1.188.589	
2.2.1.4.1	Mobiliteit 2016-2017	7.927		30.859	
2.2.1.4.2	Mobiliteit 2017-2018	310.334		787.799	
2.2.1.5	WW-uitkeringen	233.346		68.152	
2.2.1.6	WGA-voorziening	105.877		140.811	
2.2.1.7	Voorziening langdurig zieken	96.939		0	
2.2.3	Onderhoudsvoorziening	<u>2.886.632</u>		<u>3.027.766</u>	
			5.763.668		6.033.095
2.4	Kortlopende schulden				
2.4.3	Crediteuren	810.471		809.864	
2.4.4	OCW	34.500		54.526	
2.4.7	Belasting en premies sociale verzekeringen	1.414.821		1.256.199	
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	390.053		344.651	
2.4.9	Overige kortlopende schulden	985.246		1.170.582	
2.4.10	Overlopende passiva	<u>1.736.847</u>		<u>1.483.101</u>	
			5.371.938		5.118.923
	TOTAAL PASSIVA		<u><u>18.164.640</u></u>		<u><u>17.826.263</u></u>

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	2019	begroting 2019 (*)	2018
	€	€	€
3 BATEN			
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	36.554.354	35.367.228	34.518.194
3.2 Overige overheidsbijdragen	55.141	70.417	101.131
3.5 Overige baten	<u>1.697.414</u>	<u>1.554.820</u>	<u>1.800.231</u>
Totaal baten		38.306.909	36.992.465
			36.419.556
4 LASTEN			
4.1 Personele lasten	29.724.724	28.952.381	28.054.839
4.2 Afschrijvingen	1.220.335	1.229.981	1.213.743
4.3 Huisvestingslasten	2.748.464	2.187.285	2.571.615
4.4 Overige instellingslasten	<u>4.277.675</u>	<u>4.893.220</u>	<u>3.749.497</u>
Totaal lasten		37.971.198	37.262.867
			35.589.694
Saldo baten en lasten		335.711	-270.402
			829.863
5 Financiële baten en lasten			
5.1.1 Financiële baten	<u>19.078</u>	18.000	<u>20.162</u>
Saldo financiële baten en lasten		19.078	18.000
			20.162
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering		354.789	-252.402
			850.025
Totaal resultaat		<u>354.789</u>	<u>-252.402</u>
			<u>850.025</u>

(*) in de hierboven opgenomen begroting 2019 zijn de overige baten en de personeelskosten met € 0,75 miljoen verhoogd in verband met de detachering van het personeel aan SWV Fultura. In de oorspronkelijke begroting 2019 zijn deze posten met elkaar gesaldeerd bij de post personeelskosten en hierdoor niet zichtbaar.

	2019	2019	2018	2018
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		335.711		829.863
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen	1.220.335		1.213.743	
- mutaties voorzieningen	<u>-269.427</u>		<u>3.357</u>	
		950.908		1.217.100
Veranderingen in vlottende middelen				
- voorraden	0		0	
- vorderingen	-133.732		154.231	
- kortlopende schulden	<u>253.015</u>		<u>426.683</u>	
		<u>119.283</u>		<u>580.914</u>
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.405.902		2.627.876
Ontvangen interest		<u>19.078</u>		<u>20.162</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		1.424.980		2.648.038
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investerings materiële vaste activa	-1.314.539		-1.008.779	
(Des)investerings financiële vaste activa	<u>3.300</u>		<u>3.300</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-1.311.239		-1.005.479
Mutatie geldmiddelen		<u>113.742</u>		<u>1.642.559</u>
Beginstand geldmiddelen	12.578.450		10.935.891	
Mutatie geldmiddelen	<u>113.742</u>		<u>1.642.559</u>	
Eindstand geldmiddelen		<u>12.692.192</u>		<u>12.578.450</u>

1.2 Materiële vaste activa

	1.2.1 Gebouwen	Machines	Meubilair	ICT	ICT laptops servers ipad's	ICT SAN/Backup/UP S/Beamers	ICT PC's	ICT Switches/Routers/Di giborden/Thin Clients	1.2.2 Totaal inventaris	Totaal activa
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	
Stand per 1 januari										
Verkrijgingsprijs	2.794.931	1.805.148	2.809.413	8.591	1.435.014	651.065	487.870	430.109	7.627.209	10.422.140
Cumulatieve afschrijvingen	1.803.693	939.454	1.439.484	3.641	918.191	244.551	297.550	295.288	4.138.159	5.941.852
Boekwaarde	991.238	865.694	1.369.929	4.950	516.823	406.514	190.320	134.821	3.489.050	4.480.288
Mutaties										
Investerings	91.209	281.629	567.952	0	141.493	174.535	30.372	27.348	1.223.329	1.314.539
Desinvesterings	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	212.159	172.153	198.054	2.148	330.067	165.397	81.168	59.188	1.008.176	1.220.335
Saldo	-120.950	109.475	369.897	-2.148	-188.574	9.138	-50.796	-31.840	215.153	94.203
Stand per 31 december										
Verkrijgingsprijs	2.886.141	2.086.777	3.377.364	8.591	1.576.507	825.600	518.242	457.447	8.850.528	11.736.669
Cumulatieve afschrijving	2.015.852	1.111.607	1.637.538	5.789	1.248.258	409.948	378.718	354.476	5.146.335	7.162.187
Boekwaarde	870.289	975.169	1.739.826	2.802	328.249	415.651	139.524	102.971	3.704.193	4.574.482
Afschrijvingspercentages	10%	10%	6,67%	25%	33,33%	25%	20%	16,67%		

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans (vervolg)

	Boekwaarde 01-01-2019	Investering en verstrekking	Desinvestering en afgelost	Boekwaarde 31-12-2019
	€	€	€	€
1.3 Financiële vaste activa				
1.3.7 Lening St. Vrienden vd Bogerman Muziek	6.700	0	3.300	3.400
	<u>6.700</u>	<u>0</u>	<u>3.300</u>	<u>3.400</u>

In verband met de aanschaf van een nieuwe bestelbus is in 2017 door CVO met privaat vermogen een lening verstrekt aan Stichting Vrienden van de Bogerman Muziek voor in totaal € 20.000. In de afgelopen jaren zijn de contractueel vastgelegde aflossingen ontvangen. In 2020 zal de laatste aflossingstermijn worden ontvangen.

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	<u>210.572</u>	<u>395.536</u>
1.5.7 Overige vorderingen		
Nog te vorderen creditrente	18.927	20.162
Overige vorderingen	<u>406.454</u>	<u>82.504</u>
	<u>425.381</u>	<u>102.666</u>

Op de debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren ter grootte van € 176.000 in mindering gebracht. Van het debiteurensaldo ultimo 2019 betreft een bedrag van € 57.000 nog niet vervallen vorderingen in verband met de bijdrage voor de iPad's / devices die gespreid over een aantal jaren worden ontvangen.

De overige vorderingen liggen ultimo 2019 incidenteel hoog vanwege de financiële afrekening met betrekking tot De Praktijkschool (Odyssee) in verband met de fusie van De Diken. Dit betreft een bedrag van ongeveer € 0,3 miljoen. Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

1.5.8 Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	<u>258.605</u>	<u>262.623</u>
	<u>258.605</u>	<u>262.623</u>

Alle overlopende activa hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

	31-12-2019	31-12-2018
1.7 Liquide middelen		
1.7.1 Kasmiddelen	3.444	6.808
1.7.2 Banken	<u>12.688.757</u>	<u>12.571.642</u>
	<u>12.692.201</u>	<u>12.578.450</u>

De liquide middelen zijn terstond opeisbaar. Ten aanzien van de vermogensspaarrekening (€ 10,0 miljoen) is sprake van een vrije jaarlijkse opname van maximaal 25% (€ 2,5 miljoen). Voor een hogere jaarlijkse opname is een vergoeding verschuldigd.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans (vervolg)

2 PASSIVA

2.1 Eigen Vermogen

	Saldo per 1-1-2019	Bestemming expl.saldo boekjaar	Saldo per 31-12-2019
	€	€	€
2.1.1 Algemene reserve	2.306.556	-50.000	2.256.556
2.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)			
Aanvullende bekostiging december 2019	0	637.118	637.118
Leermiddelen	711.397	-50.000	661.397
Personeel	3.430.235	-182.329	3.247.906
	4.141.632	404.789	4.546.421
2.1.3 Bestemmingsreserves (privaat)			
Boekenfonds	226.057	0	226.057
Subtotaal	226.057	0	226.057
Totaal eigen vermogen	6.674.245	354.789	7.029.034

Het exploitatieresultaat van leermiddelen welke verstrekt worden aan de ouders worden toegevoegd of onttrokken aan de bestemmingsreserve leermiddelen. Het resultaat van de personele exploitatie wordt toegevoegd of onttrokken aan de Personeelsreserve. De reserve Boekenfonds is een opgebouwde reserve van voor de tijd dat de boeken gratis aan de leerlingen werden verstrekt. De reserve Aanvullende bekostiging december 2019 betreft de Slob-gelden die in december 2019 zijn ontvangen en in 2020 en 2021 besteed zullen worden aan werkdrukvermindering en aanpak lerarentekort.

2.2 Voorzieningen	Saldo 1-1-2019	Dotaties 2019	Onttrekkingen 2019	Vrijval 2019	Saldo 31-12-2019
	€	€	€		€
2.2.1.1 Spaarverlof	486.556	42.470	71.716	0	457.310
2.2.1.2 Jubilea	302.563	49.171	54.475	0	297.259
2.2.1.3 Persoonlijk Budget (spaardeel)	1.188.589	258.764	79.309	0	1.368.044
2.2.1.4.1 Mobiliteit 2016-2017	30.859	17.871	40.803	0	7.927
2.2.1.4.2 Mobiliteit 2017-2018	787.799	0	477.465	0	310.334
2.2.1.5 WW-uitkeringen	68.152	279.415	114.221	0	233.346
2.2.1.6 WGA-voorziening	140.811	0	34.934	0	105.877
2.2.1.7 Voorziening langdurig zieken	0	96.939	0	0	96.939
2.2.3 Onderhoud	3.027.766	897.357	1.038.491	0	2.886.632
Totaal voorzieningen	6.033.095	1.641.987	1.911.414	0	5.763.668

Onderverdeling saldo 31-12-19

	< 1 jaar	> 1 jaar
2.2.1.1 Spaarverlof	100.000	357.310
2.2.1.2 Jubilea	15.969	281.290
2.2.1.3 Persoonlijk Budget (spaardeel lbp)	100.000	1.268.044
2.2.1.4.1 Mobiliteit 2016-2017	7.927	0
2.2.1.4.2 Mobiliteit 2017-2018	159.897	150.437
2.2.1.5 WW-uitkeringen	116.758	116.588
2.2.1.6 WGA-voorziening	30.709	75.168
2.2.1.7 Voorziening langdurig zieken	90.065	6.874
2.2.3 Onderhoud	1.070.791	1.815.841

Spaarverlof

Deze voorziening is gevormd voor toekomstige personele kosten, waarvoor gespaard is.

Jubilea

Dit betreft een voorziening om de 25 en 40 jarige jubilea uit te betalen.

Persoonlijk Budget (spaardeel)

Iedere medewerker heeft vanaf 1 augustus 2014 recht op een persoonlijk budget per jaar (voor parttimers naar rato van hun betrekkingsomvang). Het kan ingezet of gespaard worden.

Mobiliteit 2016 / 2017 en 2017 / 2018

De voorzieningen hebben betrekking op de getroffen regelingen met medewerkers vanuit de mobiliteitsregeling 2016-2017 en / of de mobiliteitsregeling 2017-2018.

WW-uitkeringen

Deze voorziening is gevormd voor toekomstige WW-lasten voor ex-medewerkers die ultimo 2019 WW ontvangen en waarvoor CVO een 25% moet bijdragen.

WGA-voorziening

De WGA-voorziening is gevormd voor medewerkers die zijn ingestroomd in de WGA. UWV belast de uitkeringskosten door aan CVO.

Voorziening langdurig zieken

Voorziening langdurig zieken betreft de verwachte salariskosten die CVO door moet betalen gedurende de ziekteperiode van de langdurig zieke medewerkers.

Onderhoud

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van uitgaven voor groot planmatig onderhoud. Hierbij is voor het jaar 2019 gebruik gemaakt van de overgangsregeling.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans (vervolg)

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.4 Overige subs.OCW / niet geoormerkt	34.500	54.526
	<u>34.500</u>	<u>54.526</u>

Dit betreft de nog te besteden niet geoormerkte OCW-subsidie Vroegtijdig Schoolverlaten.

2.4.9 Overige kortlopende schulden		
Nog te betalen kosten	465.059	428.725
Personeelsfonds scholen	75.385	67.869
Vooruitontvangen bedragen	444.802	673.988
	<u>985.246</u>	<u>1.170.582</u>

Bijdragen van de leerlingen zijn geïnd voor het schooljaar 2019-2020, de bijdragen die ingezet worden voor 2020 staan vermeld onder de vooruitontvangen bedragen. In 2019 zijn de meeste excursies voor 2019-2020 geïnd. Bedragen de geplande excursies 2020 zijn hier eveneens opgenomen.

Kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan een jaar.

2.4.10 Overlopende passiva		
2.4.10.2 Vooruitontvangen subs. OCW geoormerkt	377.315	211.248
2.4.10.5 Overig		
Verlof	329.729	278.734
Aanspraken personeel	1.029.803	993.119
Totaal overlopende passiva	<u>1.736.847</u>	<u>1.483.101</u>

Vooruitontvangen subs. OCW geoormerkt

Dit zijn nog te besteden geoormerkte subsidies (lerarenbeurs, zij-instroom en technisch VMBO). Hiervan betreft € 20.000 zij-instroom welke door DUO moet worden teruggevorderd.

Aanspraken personeel

Deze aanspraken betreffen vakantiegelden en bindingstoelage. Deze zijn opgebouwd in het boekjaar en worden respectievelijk in mei en september volgend jaar betaald aan de personeelsleden.

De overlopende passiva hebben een looptijd van korter dan een jaar.

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Jaar	Kenmerk	bedrag van de toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
			EUR	EUR		
Lerarenbeurs 2018 25CR	2018	929787-1	51.432	51.432	x	
Lerarenbeurs 2018 25GB	2018	929790-1	9.601	9.601	x	
Lerarenbeurs 2018 04FR	2018	929842-1	10.286	10.286	x	
Lerarenbeurs 2019 25CR	2019	1007943-1	34.631	34.631		x
Lerarenbeurs 2019 25GB	2019	1007947-1	7.200	7.200		x
Zij-instroom 25GB	2015	724372-1	20.000	20.000		x
Zij-instroom 25CR	2019	1013558-1	20.000	20.000		x
Aanvullende bekostiging technisch vmbo 25CR	2018	923916-2	136.814	136.814	x	
Aanvullende bekostiging technisch vmbo 25GB	2018	923936-2	119.118	119.118	x	
Aanvullende bekostiging technisch vmbo 25CR	2019	964237-2	266.120	266.120		x
Aanvullende bekostiging technisch vmbo 25GB	2019	964225-2	195.421	195.421		x
Lente- en zomerschool	2019	LENZO19251	49.500	49.500	x	
			<u>920.123</u>	<u>920.123</u>		

G2.Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Jaar	Kenmerk	bedrag van de toewijzing EUR	ontvangen t/m verslagjaar EUR	totale kosten EUR	te verrekenen ultimo verslagjaar
Niet van toepassing.						
			<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

B6.1 Financiële instrumenten

Algemeen

CVO Zuid-West Fryslân maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstellen aan markt- en/of kredietrisico 's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De stichting handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken.

Kredietrisico

Ten aanzien van de financiële vaste activa is beperkt sprake van een kredietrisico, aangezien dit een onderhandse lening betreft bij een stichting die nauw verbonden is met Stichting CVO Zuid-West Fryslân.

Renterisico en kasstroomrisico

- Liquide middelen

De vermogensrekening is een spaarrekening bij de Rabobank welke wordt beperkt in de opname van het tegoed. Maximaal 25% van het oorspronkelijk ingelegd bedrag of hogere waarde mag jaarlijks boetevrij opgenomen worden. Liquide middelen bestaan alleen uit kas- en banktegoeden. De banktegoeden zijn rekening couranten bij de bank en een spaarrekening bij de bank.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten benaderen de boekwaarde ervan.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet er op toe dat er voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

B6.2 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

- 1) Ultimo 2019 heeft de Stichting CVO Zuid-West Fryslân een vordering op het Ministerie van OCW. Dit betreft een vordering uit hoofde van de "Regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging Bekostiging voortgezet onderwijs". Deze vordering heeft betrekking op de op balansdatum nog te ontvangen bekostiging voor de betaling van de ABP premie en de loonheffing over de maand december en de opgebouwde vakantie-uitkering over de periode juni tot en met december. Aangezien deze vordering pas opeisbaar is bij discontinuïteit van de Stichting is de vordering in de jaarrekening gewaardeerd op nihil.
- 2) Op basis van de gewijzigde RJO dienen met ingang van verslagjaar 2010 lasten voortvloeiende uit de BAPO-regeling als periodekosten worden beschouwd. Derhalve zijn deze niet in de voorzieningen opgenomen.
- 3) Met een schoonmaakbedrijf hebben wij een contract tot maart 2020. Dit contract is jaarlijks opzegbaar. Kosten op jaarbasis € 0,6 miljoen.
- 4) Met de leverancier van de boeken hebben wij een contract tot 31 juli 2023. Dit contract kan vervolgens vier maal met één jaar worden verlengd.
- 5) Voor kopiëren en afdrukken hebben wij begin 2020 een contract afgesloten met Konica-Minolta. Dit is een contract van vijf jaar met de mogelijkheid van tweemaal één jaar verlenging. Het totale contract voor zeven jaar is € 450.000,-
- 6) Gas en electra zijn via Verus aanbesteed. DVEP levert tot en met 2020 electra en Eneco tot en met 2021 gas.

B7 Model E: Verbonden Partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Deelname (*) %
Coöperatieve vereniging Onderwijsgroep Fricolore U.A.	Coöperatie	Heerenveen	4	25
Stichting Simmerdyk	Stichting	Sneek	4	50
Samenwerkingsverband Fultura	Stichting	Sneek	4	16,7

(*) percentage is gebaseerd op zeggenschapsverhoudingen

Coöperatieve vereniging Onderwijsgroep Fricolore U.A.

De coöperatieve vereniging heeft ten doel haar leden te voorzien in stoffelijke behoeften ter zake van gezamenlijke belangen op het terrein van voortgang en organisatie van het christelijk voortgezet onderwijs waaronder personeel en personeelsbeleid, zorgverlening aan leerlingen, onderwijskundige ontwikkelingen en organisatie, kwaliteitszorg, financiële en facilitaire zaken en deskundigheidsbevordering.

Stichting Simmerdyk

Het verrichten van werkzaamheden ter verzekering van de goede gang van zaken van het onderwijs, met uitzondering van het leiden van de school, het geven van onderwijs en het verrichten van werkzaamheden op het terrein van de schoolbegeleiding.

Samenwerkingsverband Fultura

De stichting heeft als taak om de aangesloten scholen in onze regio te ondersteunen bij de uitvoering van Passend Onderwijs in de breedste zin, volgens artikel 17a van de Wet op het voortgezet onderwijs en artikel 28a van de Wet op de expertisecentra.

B8 **Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van baten en lasten**

	2019	2019	2018	2018
	€	€	€	€
3 Baten				
3.1 (Rijks)bijdragen OCW				
3.1.1 (Normatieve) rijksbijdrage OCW	32.981.195		31.495.067	
3.1.2 Overige subsidies OCW	2.899.406		2.438.553	
3.1.4 Doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	673.753		584.575	
Totaal (Rijks)bijdragen OCW		<u>36.554.354</u>		<u>34.518.194</u>
Uitsplitsing				
3.1.2.1 Geoomerkte subsidies OCW	529.305		188.465	
3.1.2.2 Niet geoomerkte subsidies OCW	2.370.101		2.250.088	
Overige subsidies OCW	<u>2.899.406</u>		<u>2.438.553</u>	

De stijging van de normatieve rijksbijdrage OCW wordt veroorzaakt door een stijging van de bekostigingsparameters en de fusie van De Diken. De overige subsidies OCW liggen eveneens hoger dan voorgaand jaar. Dit wordt met name veroorzaakt door de subsidie Technisch VMBO.

3.2 Overige overheidsbijdragen				
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	-2.329		11.782	
3.2.2 Overige	57.470		89.349	
Totaal overige overheidsbijdragen		<u>55.141</u>		<u>101.131</u>

De overige overheidsbijdragen liggen redelijk in lijn met de begroting. In vergelijking met voorgaand jaar is sprake van een daling. Deze daling wordt veroorzaakt door het feit dat met ingang van het jaar 2019 geen ESF-subsidie meer wordt ontvangen. In 2019 heeft een beperkte terugvordering plaatsgevonden van een loonkostensubsidie uit 2018. Om deze reden is in 2019 een negatief bedrag verantwoord.

3.5 Overige baten				
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	99.081		105.294	
3.5.2 Detachering personeel	920.183		841.606	
3.5.5 Ouderbijdragen	190.609		206.939	
3.5.6.1 Bijdrage iPad/boeken/kleding etc.	224.573		333.415	
3.5.6.2 Overige personele vergoedingen	226.661		271.072	
3.5.6.3 Garderobekastjes	35.062		36.666	
3.5.6.7 Overige baten	1.245		5.239	
Totaal overige baten		<u>1.697.414</u>		<u>1.800.231</u>

De overige baten liggen op totaalniveau redelijk in lijn met voorgaand jaar en de begroting.

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van baten en lasten (vervolg)

		2019	2019	2018	2018
4	Lasten	€	€	€	€
4.1	Personele lasten				
4.1.1	Lonen en salarissen	27.850.353		26.507.212	
4.1.2	Overige personele lasten	1.992.238		1.653.697	
	Af: Uitkeringen	<u>-117.867</u>		<u>-106.070</u>	
	Totaal personele lasten		<u>29.724.724</u>		<u>28.054.839</u>
	Uitsplitsing				
4.1.1.1	Bruto lonen en salarissen	21.649.302		20.753.368	
4.1.1.2	Sociale lasten	2.805.672		2.660.839	
4.1.1.3	Pensioenpremies	<u>3.395.379</u>		<u>3.093.005</u>	
	Lonen en salarissen	<u>27.850.353</u>		<u>26.507.212</u>	
4.1.2.1	Dotaties / Vrijval personele voorzieningen	564.618		546.719	
4.1.2.2	Overige	<u>1.427.620</u>		<u>1.106.978</u>	
	Overige personele lasten	<u>1.992.238</u>		<u>1.653.697</u>	
	Aantal fte	DIR	15		15
		OP	245		243
		OOP	<u>114</u>		<u>109</u>
	Totaal		<u>374</u>		<u>367</u>

Het verschil in lonen en salarissen ten opzichte van voorgaand jaar komt voornamelijk doordat met ingang van 1 augustus 2019 De Diken is gefuseerd. Hierdoor zijn de personeelsleden van De Praktijkschool (26MG) van Stichting Odyssee overgegaan naar De Diken (04FR) van CVO. Dit verklaart een toename van € 0,5 miljoen. Daarnaast wordt de toename van de lonen en salarissen veroorzaakt door de cao-stijgingen en toename van de pensioenpremies. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 0,8 miljoen. De toename van de overige personele lasten is veroorzaakt door de toename van externe inhuur vanwege de invulling van directie-functies op ad interim basis.

In het bovenstaande overzicht zijn de loonkosten en de fte's van medewerkers van SWV Fultura eveneens opgenomen. De kosten hiervan worden één op één doorbelast aan SWV Fultura. De vergoeding hiervan is opgenomen onder de detacheringsoptbrengsten. In 2019 is sprake van 10,7 fte inzet voor SWV Fultura (2018: 8,8 fte).

4.2	Afschrijvingen				
4.2.2.1	Gebouwen	212.159		206.783	
4.2.2.2	Inventaris en apparatuur	<u>1.008.176</u>		<u>1.006.960</u>	
	Totaal afschrijvingen		<u>1.220.335</u>		<u>1.213.743</u>

De afschrijvingen liggen in lijn met voorgaand jaar.

4.3	Huisvestingslasten				
4.3.1	Huur	205.602		221.776	
4.3.3	Klein onderhoud en exploitatie	396.067		415.780	
4.3.4	Energie en water	474.741		461.981	
4.3.5	Schoonmaakkosten	748.475		706.732	
4.3.6	Heffingen	26.223		30.187	
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	<u>897.356</u>		<u>735.159</u>	
	Totaal huisvestingslasten		<u>2.748.464</u>		<u>2.571.615</u>

De huisvestingslasten liggen hoger dan de begroting en voorgaand jaar. Dit is veroorzaakt door een hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening. De hogere dotatie is benodigd vanwege de aangescherpte verslaggevingsregels rondom een onderhoudsvoorziening en een eenmalige impuls voor de onderhoudsvoorziening voor de locatie van De Diken.

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van baten en lasten (vervolg)

	2019	2019	2018	2018
	€	€	€	€
4.4 Overige instellingslasten				
4.4.1 Administratie en beheerlasten	1.060.036		763.963	
4.4.2 Leer- en hulpmiddelen	466.320		402.644	
4.4.2.1 Inventaris en apparatuur	89.260		68.019	
4.4.4.1 Heffingen niet ivm huisvesting	5.809		6.348	
4.4.4.2 Excursies/buitenschoolse activiteiten	34.522		32.134	
4.4.4.3 Kantines	77.684		73.695	
4.4.4.4 Kosten boeken/kleding/rekenmach.etc.	1.516.103		1.582.714	
4.4.4.5 Kosten tlv ouderbijdrage	74.763		62.435	
4.4.4.8 Doelsubsidies	340.770		237.923	
4.4.4.9 Bovenschoolse bekostiging	612.408		491.732	
4.4.4.10 Diversen	0		27.890	
Totaal overige instellingslasten		<u>4.277.675</u>		<u>3.749.497</u>

De overige lasten liggen € 0,5 miljoen hoger dan voorgaand jaar. Dit wordt veroorzaakt door hogere uitgaven in het kader van diverse bovenschoolse projecten zoals het OOV, de fusie van De Diken en het starten met 10-14 Perspectief. In totaal betreft dit een toename van € 0,25 miljoen. Daarnaast zijn in het kader van de subsidie Technisch VMBO hogere lasten gerealiseerd dan voorgaand jaar. Dit betreft een toename van € 0,15 miljoen. De overige toename van € 0,1 miljoen is te wijten aan de fusie van De Diken waardoor het kostenniveau in 2019 hoger ligt.

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (inclusief BTW) ten laste van het resultaat gebracht:

	2019	2018
	€	€
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	28.335	26.010
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	0	0
4.4.1.3 Fiscale advisering	0	0
4.4.1.4 Andere niet-controlediensten	0	0
	<u>28.335</u>	<u>26.010</u>

	2019	2019	2018	2018
	€	€	€	€
5 Financiële baten en lasten				
5.1 Financiële baten				
5.1.1 Rente baten	<u>19.078</u>		<u>20.162</u>	
Totaal		19.078		20.162
5.5 Financiële lasten				
5.5.1 Rente leningen		<u>0</u>		<u>0</u>
Saldo financiële baten en lasten		<u>19.078</u>		<u>20.162</u>

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer er een relatie bestaat tussen de stichting, hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. Wij verwijzen naar model E voor een overzicht van verbonden partijen.

Verantwoordingsmodel WNT 2019

WNT-verantwoording 2019 Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Zuid-West Fryslân

De WNT is van toepassing op Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Zuid-West Fryslân. Het voor Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Zuid-West Fryslân toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 164.000 (bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse E). Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	4
Totaal aantal complexiteitspunten	13

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	B. Kamphuis
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 30/9
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 102.755
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.103
<i>Subtotaal</i>	€ 117.858
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 122.633
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 117.858
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2018	
bedragen x € 1	B. Kamphuis
Functiegegevens	Voorzitter van College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 138.728
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.405
<i>Subtotaal</i>	€ 157.133
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 158.000
Bezoldiging	€ 157.133

De bezoldiging 2018 is aangepast ten opzichte van de WNT-verantwoording 2018. In verband met de uitdiensttreding is ervoor gekozen om het vakantiegeld te verantwoorden in het jaar waarop het betreffende recht op vakantiegeld is ontstaan. Hierdoor was een aanpassing noodzakelijk in de bezoldiging 2018. Dit is in het bovenstaand overzicht overeenkomstig aangepast. De aanpassing heeft verder geen gevolgen voor de feitelijke bezoldiging versus de geldende WNT-norm zowel in 2018 als in 2019. Er is geen sprake van een overschrijding.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	K. van der Drift
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur
Kalenderjaar	2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/09 – 31/12
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 89.760
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 74.000
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 74.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 74.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	L. Diepenhorst	A. van der Werff	M.R.S. Bakker
Functiegegevens	Voorzitter	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/05	01/06 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 4.878	€ 6.735	€ 7.710
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 10.177	€ 14.423	€ 16.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 4.878	€ 6.735	€ 7.710
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
bedragen x € 1	L. Diepenhorst	A. van der Werff	M.R.S. Bakker
Functiegegevens	Voorzitter	N.v.t.	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	N.v.t.	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 11.250	N.v.t.	€ 7.382
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 23.700	N.v.t.	€ 15.800

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	J.A.M. Wempe – de Jong	F.O. van Delden	M. de Jager
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 7.893	€ 7.886	€ 7.698
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 16.400	€ 16.400	€ 16.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 7.893	€ 7.886	€ 7.698
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
bedragen x € 1	J.A.M. Wempe – de Jong	F.O. van Delden	M. de Jager
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 7.529	€ 7.224	€ 7.565
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 15.800	€ 15.800	€ 15.800

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	S. Faber	E.K. Strijker	R.E.J. Bisseling
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 30/06	N.v.t.
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 7.854	€ 1.929	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 16.400	€ 8.133	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 7.854	€ 1.929	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
bedragen x € 1	S. Faber	E.K. Strijker	R.E.J. Bisseling
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/05 – 31/12	01/05 – 31/12	01/01 – 31/01
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 4.906	€ 2.431	€ 0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 10.533	€ 10.533	€ 1.316

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	B. Kamphuis
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Voorzitter College van Bestuur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2019
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 4.271
Individueel toepasselijk maximum	
	€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
	€ 4.271
Waarvan betaald in 2019	€ 4.271
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Zuid West
Fryslân

Schrevenweg 3-9
8024 HB Zwolle
Postbus 1509
8001 BM Zwolle

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

T (038) 303 21 40
zwolle@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Zuid-West Fryslân te Sneek gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Zuid-West Fryslân op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Zuid-West Fryslân zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 26 mei 2020

Van Ree Accountants

w.g.

M.A. (Marien) Rozendaal RA

C2 **(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET EXPLOITATIESALDO**

Vooruitlopend op het bestuursbesluit:

De bestemmingsreserve Aanvullende bekostiging december 2019 is gevormd vanwege de incidentele Slob-gelden die in december 2019 zijn ontvangen. Deze middelen moeten besteed worden aan aanpak lerarentekort en werkdrukvermindering in de jaren 2020 en 2021. Om hier uitvoering aan te geven is een bestemmingsreserve gevormd die in 2020 en 2021 zal worden aangewend.

Het reguliere exploitatieresultaat is verwerkt in de Algemene Reserve. Uitzondering hierop zijn de resultaten van personele reserve, leermiddelenreserve en boekenfondsreserve deze worden verwerkt in de bijbehorende bestemmingsreserve volgens het beleid van de stichting. Statutair zijn hier geen bepalingen voor opgenomen.

C3 **Gebeurtenissen na balansdatum**

Het coronavirus brengt een wijziging mee ten aanzien van het verstrekken van het onderwijs. Onderwijs op afstand vergt een andere denk- en werkwijze. De genomen maatregelen leiden tot beperkte kosten bovenop de vastgestelde begroting 2020. Daarnaast zijn alle excursies voor 2020 geannuleerd. Eventuele ouderbijdragen voor de excursies worden door CVO ZW- Fryslân terugbetaald aan ouders. Mogelijke annuleringskosten komen ten laste van het resultaat 2020 van CVO ZW-Fryslân.

D1 **GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON**

Naam instelling:	Stichting voor Christelijk VO in Zuid-West Fryslân
Adres:	Hemdijk 2
Postadres:	Postbus 175
Postcode Plaats:	8600 AD Sneek
Internet	www.cvo-zwfryslan.nl
E-mail	info@cvo-zwfryslan.nl
Telefoon:	0515 - 482 408
Bestuursnummer:	40075
Voorzitter College van Bestuur	K.D.J.M. van der Drift
Raad van toezicht	A. van der Werff (voorzitter) M.R.S. Bakker M. de Jager J.A.M. Wempe-de Jong F.O. van Delden S. Faber
Brinnummers:	25CR, 25GB, 04FR
Naam:	Brinnummer: Sector:
1. csg Bogerman	25CR VO
2. Marne college	25GB VO
3. De Diken	04FR PRO
Contactpersoon voor informatie over de jaarrekening:	D. Greven
Telefoon:	0515 - 482 490
E-mail:	gred@cvo-zwfryslan.nl